

jí též právo stížnosti proti usnesení poručenského (opatrovnického) soudu (úřadu), jímž bylo vyhověno návrhu poručníkem (opatrovníkem) učiněnému (§ 37 zák. ze dne 19. června 1931, čís. 100 Sb. z. a n.). Věc má se tu podobně jako v případě, v němž poručenský soud svolil k tomu, aby poručník nemanželského dítěte podal na nemanželského otce žalobu na uznání otcovství a plnění otcovských povinností; v tomto případě nepřísluší nemanželskému otci rovněž právo stížnosti proti opatření poručenským soudem učiněnému. (Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 30. srpna 1921, R I 825/21, čís. 1152 Sb. n. s. civ.) Formálního usnesení poručenského soudu, že se vyhovuje návrhu poručníci učiněnému, nebylo v souzeném případě třeba; poručenský soud byl, jak bylo již uvedeno, oprávněn navrhnouti opětné stíhání obžalovaného pro přestupek zde v úvahu přicházející, jakmile shledal návrh poručnice odůvodněným. Tvrzení rozsudku soudu odvolacího, »že pouhé postoupení propisu návrhu poručnice na stíhání nestačí«, je bezpředmětné, ježto z přípisu poručenského soudu na trestní soud (trestní oddělení soudu) ze dne 13. ledna 1934, plyne, že se poručenský soud neobmezil na pouhé postoupení protokolu o příslušném návrhu poručnice trestnímu soudu, nýbrž že navrhl tímto přípisem sám nové stíhání obžalovaného pro přestupek zde v úvahu přicházející.

Podle toho, co uvedeno, porušil odvolací soud zákon ze dne 16. prosince 1930, č. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, v ustanovení § 9, odst. 1, vyhověl-li odvolání obžalovaného a zprostil-li obžalovaného podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby zřejmě též proto, že zaujal stanovisko, že v případech, v nichž je poručenský soud oprávněn k návrhu v § 9, odst. 1 posléze citovaného zákona uvedenému, nestačí k zavedení stíhání návrh poručenským soudem učiněný, nebylo-li před tím v nesporném řízení o návrhu poručníka nemanželského dítěte, aby bylo navrženo stíhání nemanželského otce pro přestupek zde v úvahu přicházející, poručenským soudem rozhodnuto formálním usnesením návrhu tomu vyhovujícím a nebyla-li nemanželskému otci poskytnuta možnost podati stížnost proti usnesení poručenského soudu, jímž bylo návrhu poručníkovu vyhověno. Že soud odvolací zaujal toto stanovisko odporující ustanovení § 9, odst. 1 zák. ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 Sb. z. a n. z roku 1931 — podle tohoto ustanovení zákona je veřejná obžaloba pro přestupek zde v úvahu přicházející přípustná, jakmile poručenský (opatrovnický) soud (úřad) učinil návrh na stíhání pro tento přestupek — plyne zcela jasně z citované věty důvodů jeho rozsudku počínající slovy »Kromě toho je jakékoli stíhání vyloučeno«. Bylo proto zmateční stížnosti podané generální prokuraturou podle §§ 33 a 479 tr. ř. k zachování zákona vyhověti.

Čís. 5638.

Odvolací hlavní přeličení je zmatečné (§ 384, čís. 6 tr. ř.), nebyl-li veřejný obhájce obžalovaného přítomen při celém přeličení.

Údaj bydliště a zaměstnání v cestovním pase je »podstatnou skutečností« ve smyslu § 394 tr. zák. a »důležitou okolností« po rozumu § 400 tr. zák. pro právo státu na kontrolu osob přecházejících hranice a pro stanovení místní příslušnosti úřadu oprávněného vydati cestovní pas.

Paděláním veřejné listiny ve smyslu § 394 tr. zák. je i činnost podřízeného veřejného úředníka, který ve svém úředním postavení trestným způsobem připravuje vydání listiny, která se stane veřejnou listinou teprve podpisem osoby oprávněné k jejímu vydání; subjektivní stránka skutkové podstaty tohoto zločinu.

(Rozh. ze dne 17. června 1936, Zm IV 674/35.)

Nejvyšší soud přezkoumav trestní věc proti B. S. a spol., obžalovaným pro zločin paděláním veřejné listiny atd., vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného J. F., uplatněné z důvodů zmatečnosti podle § 384, č. 6 tr. ř., zrušil rozsudek odvolacího soudu s celým přelíčením ohledně tohoto obžalovaného a nařídil nové odvolací hlavní přelíčení; dále vyhověl nejvyšší soud zmateční stížnosti veřejného žalobce, uplatněné z důvodu zmatečnosti podle § 385, č. 1 b) tr. ř., zrušil z tohoto důvodu rozsudky obou soudů nižších stolic, pokud byly vadné ve výrocích o kvalifikaci trestných činů jednotlivých obžalovaných a kvalifikoval jejich činy: u B. S. jako osminásobný zločin paděláním veřejné listiny podle § 394 tr. z., spáchaný tak, že B. S. jako veřejný úředník zapsal proti pravdě podstatné skutečnosti do listin, které spisoval v této vlastnosti, u ostatních obžalovaných jednak jako zločin účastenství v paděláním veřejné listiny podle § 69, č. 1, 394 tr. z., jednak jako zločin účastenství v paděláním veřejné listiny podle § 69, č. 2, 394 tr. z.; v ostatních směrech byly všechny zmateční stížnosti zčásti odmítnuty, zčásti zamítnuty.

Z d ů v o d ů :

Obžalovaný J. F. uplatňuje proti rozsudku odvolacího soudu formální zmatek podle § 384, č. 6 tr. ř. námitkou, že odvolací líčení — pokud se právě při něm jednalo o jeho případech — bylo konáno v nepřítomnosti obhájcově, ač podle § 56, č. 1 tr. ř. byla obhajoba povinná.

Ustanovení § 56, č. 1 tr. ř. tu sice vůbec nepřichází v úvahu, neboť toto se týká jen obhajoby při hlavním líčení u soudu první stolice. Pro odvolací líčení však stanoví § 412, odst. 2 tr. ř., že v nepřítomnosti veřejného obhájce nelze je konati, není-li mu přítomen zvolený obhájce obžalovaného.

Podle zápisu o odvolacím líčení byl sice veřejný obhájce stěžovatelův při celém odvolacím líčení přítomen a pronesl při něm i ohledně stěžovatele obhajovací řeč. To však se nesrovnává se skutečností, neboť podle zprávy vyžádané nejvyšším soudem od vrchního soudu veřejný obhájce obžalovaného Dr. H. za hlavního odvolacího pojednávání byl nucen se vzdáliti. Na jeho místě byl podle této zprávy požádán jiný z přítomných tehdy advokátů o zastoupení a ten přednesl i za obžalovaného J. F. konečný návrh. Nemohlo však býti konaným šetřením zjištěno, který z přítomných advokátů zastupoval nepřítomného veřejného obhájce.

Podle § 415, posl. odst. tr. ř. a § 302, předposl. odst. tr. ř. bylo sice možno za vzdálivšího se veřejného obhájce ustanovit zástupce a pokračovati v přelíčení. Když však ani osoba tohoto zástupce nemůže býti

zjištěna a když je patrné, že ani obžalovaný J. F., při odvolacím hlavním přelíčení přítomný, nevěděl, kdo zastupuje v jeho obhajobě veřejného obhájce, nemohl mu proto dát při hlavním odvolacím přelíčení případnou potřebnou informaci zvláště pro konečný návrh, neodpovídá taková obhajoba smyslu zákona o povinné obhajobě. Bylo proto v této části důvodné zmateční stížnosti vyhověno a rozsudek odvolacího soudu byl zrušen.

Ohledně činu uvedeného v rozsudku soudu první stolice pod A 2) vytýkají stěžovatelé obžalovaný I. S. a jeho obhájce, že údaj bydliště není důležitou součástí cestovního pasu. Už proto prý není toto jednání jmenovaného obžalovaného trestné a trpí prý proto napadený rozsudek zmatkem podle § 385, č. 1 a) tr. ř.

Poněvadž tu jde o přečin podle § 400, odst. 1 tr. z., zřejmě se tu vytýká, že údaj bydliště v cestovním pase není skutečnost důležitá pro něčí právo či právní poměr. Toto ustanovení nečiní rozdíl mezi právem státu a právem soukromým. Jak je níže dovozeno při zmateční stížnosti veřejného žalobce, je údaj bydliště potřebný v cestovním pase pro kontrolu osob přecházejících hranice republiky. Údaj ten je důležitý i pro stanovení místní příslušnosti úřadu oprávněného vydávati cestovní pasy.

Dotýká se proto údaj bydliště v cestovním pase dozorčího práva státu nad přecházením hranic a v důsledku toho je tento údaj skutečností pro zmíněné právo státu důležitou.

Další námitka zmateční stížnosti popírající úmyslnost na tom základě, že obžalovaný potvrdil údaj bydliště jen z ochoty a nebyl si vědom jeho nepravdivosti, je úplně vyvrácena úsudkem odvolacího soudu dovozeným z toho, že obžalovaný věděl, že bydliště F. M. je v Ch., ba že se sám nabídl k zaopatření cestovního pasu. Je tudíž důvod zmatečnosti podle § 385, č. 1 a) tr. ř. v této námitce uplatňován bezdůvodně.

Obhájce obžalovaných I. S., E. G. a H. N. namítal, že údaje byly vepsány do listiny v době, kdy listina nebyla ještě hotova a neměla ještě charakter veřejné listiny.

Všechny tyto námitky vyřizuje nejvyšší soud z důvodu souvislosti pohromadě s vyřízením zmateční stížnosti veřejného žalobce, jenž vytýká napadenému rozsudku důvod zmatečnosti podle § 385, č. 1 b), tr. ř. proto, že činy obžalovaného B. S., jimiž byl uznán vinným, nebyly kvalifikovány za zločin padělání veřejných listin podle § 393 tr. z., čin obžalovaného I. S. uvedený pod A 1) rozsudku soudu první stolice, dále činy obžalovaných H. N. a E. G., jimiž byli uznáni vinnými, — za účastenství na zločinu podle §§ 69, č. 1, 393 tr. z. a čin obžalovaného M. G. za účastenství na zločinu podle § 69, č. 2, § 393 tr. z.

Zmateční stížnosti veřejného žalobce nelze odepřítí úspěch, pokud se domáhá kvalifikace přísnější, i když s navrhovanou kvalifikací podle § 393 tr. z. není možno souhlasiti.

Zločinu podle § 393 tr. z. se dopustí veřejný úředník, který v oboru své veřejné působnosti vydá nepravou, nebo poruší pravou veřejnou listinu, vzejde-li anebo může-li z toho vzejíti někomu právní újma.

Podle zjištění nižších soudů byl obžalovaný B. S. u okresního úřadu v I. jako kancelářský pomocník pověřen připravovati vydání cestovních

pasů a tyto sepsati. Jen to patřilo do oboru jeho působnosti, ale o vydání cestovních pasů nerozhodoval. To konal okresní hejtmán nebo jeho náměstek, kteří jedině byli oprávněni je vydati. Poněvadž tedy nebylo oborem jeho působnosti i vydání cestovního pasu, nemůže u něho jíti o zločin padělání veřejné listiny podle § 393 tr. z., neboť ani o padělání pravého pasu po jeho řádném vystavení tu nejde.

Skutečnosti, na něž poukazuje veřejný žalobce ve své zmáteční stížnosti s nesprávnou subsumpcí pod § 393 tr. z., však vyčerpávají u obžalovaného B. S. v případech, v nichž byl uznán vinným, skutkovou podstatu zločinu podle § 394 tr. z., stejně trestného jako je zločin podle § 393 tr. z., takže nutno přes nesprávné poznačení trestných činů ve zmáteční stížnosti posouditi je podle obsahu věcných námitek zmáteční stížnosti.

Zločin podle § 394 tr. z. spáchá veřejný úředník, který — odhlédne-li se od jiných případů v tomto § uvedených — zapíše proti pravdě nějakou podstatnou skutečnost do listiny, kterou spisuje ve vlastnosti veřejného úředníka.

Je zjištěno, že obžalovaný B. S. jako kancelářský pomocník okresního úřadu byl právě v této své funkci pověřen svými představenými manipulací spojenou s připravováním cestovních pasů. Z toho třeba dovoditi právní závěr, že do cestovních pasů, jichž vydání připravoval, zapisoval údaje k jejich vystavení potřebné ve své úřední vlastnosti jako veřejný úředník. Poněvadž tato činnost spadá pod ustanovení § 394 tr. z., nesejde na tom, že při vystavování cestovních pasů konečné vyřízení bylo vyřízením okresního náčelníka nebo jeho zástupce, kteří jedině byli oprávněni vydávati cestovní pasy, co už spadá pod § 393 tr. z.; zákon stejně trestá i takovou činnost, jakou měl obžalovaný, neboť i on ve své úřední funkci vykonával přípravou vystavení veřejné listiny podstatnou část úředního výkonu, při čemž mu jako veřejnému úředníku bylo důvěřováno, že pro úředníka pověřeného vystavením cestovního pasu připraví tuto veřejnou listinu způsobem odpovídajícím zákonu a skutečným poměrům. Nesprávně bylo při veřejném líčení u nejvyššího soudu poukazováno obhájcem spoluviníků obžalovaného, že § 394 tr. z. předpokládá veřejnou listinu již vystavenou; v takovém případě nešlo by přece o sepsání listiny, ale o porušení již vystavené pravé veřejné listiny ve smyslu § 393 tr. z., takže § 394 tr. z. trestá zřetelně sepisování takové listiny, která se podpisem osoby k vystavení jejímu oprávněně stane veřejnou listinou.

Zbývá tedy dovoditi další náležitosti § 394 tr. z., zda šlo o podstatné skutečnosti, jež obžalovaný zapsal do cestovních pasů proti pravdě, a zda obžalovaný jednal úmyslně.

Cestovní pasy slouží k tomu, aby státní správa měla kontrolu osob překračujících hranice Československé republiky, jak je zřejmo z § 1 zák. ze dne 29. března 1928, č. 55 Sb. z. a n. K zaručení zmíněné přesné kontroly předpisuje proto § 3, odst. 1 cit. zák., že cestovní pas musí obsahovati kromě jiného též podstatné údaje o osobě, pro niž je vydán; mezi tyto údaje však patří i údaj bydliště a zaměstnání. Bez údaje zaměstnání a zvláště bydliště nejsou osobní údaje úplné a jen správné osobní údaje mohou poskytnouti záruku, že kontrola je přesná a že pasu

nebude zneužito. Údaj bydliště a zaměstnání je důležitou pomůckou při šetření úřadu o totožnosti osoby, jmenovitě při zahájení tohoto šetření a při rozhodnutí, který úřad má totožnost osoby ověřiti. Cestovní pasy bez údaje zaměstnání nebo bydliště nebo s nesprávnými údaji těchto by proto mnohdy ztížily, případně i znemožnily přezkoumání totožnosti osob cestovními pasy se vykazavších.

Okolnost, že bydliště a zaměstnání lze změnit, je nerozhodná, neboť při správných údajích bydlišť a zaměstnání v době žádosti o pas a jeho vystavení lze pravidelně zjistiti i později tyto okolnosti, třebaž změněné, a pak v šetření pokračovati.

Pokud jde o bydliště, sluší kromě toho podotknouti, že podle § 4, odst. 1 cit. zák. určuje se místní příslušnost úřadu pas vydávajícího podle řádného bydliště občana v tuzemsku bydlicího a o pas žádajícího. Je tedy bydliště osoby v cestovním pase popsané i z tohoto důvodu podstatným údajem o ní. Okolnost, že v případech neodkladných může podle § 4 cit. zák. i úřad dočasného pobytu vydati cestovní pas, jako výjimečná je nerozhodná pro posouzení podstatnosti údaje bydliště v cestovním pase. Právem proto shledal odvolací soud ve všech případech, v nichž byl obžalovaný B. S. uznán vinným, údaje bydliště, případně i zaměstnání za podstatné údaje o osobách v cestovních pasech popsaných.

Po subjektivní stránce se vyžaduje k naplnění zločinu padělání veřejných listin podle § 394 tr. z. úmysl, t. j. v konkrétním případě vědomí o podstatnosti jednotlivých do cestovního pasu uvedených okolností a o jich nepravdivosti a ovšem vůle je do pasu v tomto vědomí uvést.

Ze zjištěné skutečnosti, že obžalovaný B. S. dlouhá léta vykonával agendu cestovních pasů, že měl k tomu potřebné vědomosti, a že se snažil v některých případech krýti své jednání nesprávnými zápisy i do spisů okresního úřadu, plyne, že dobře věděl o tom, že údaje ty jsou z důvodů výše uvedených podstatné.

Čís. 5639.

Nebezpečnou pohružku bezodkladným násilným činem (zbitím holí), pronesenou za účelem zmocnění se cizí věci movité, je podřaditi pod § 190 tr. zák., nikoli pod § 1 a 2 zákona č. 309/1921 Sb. z. a n. a § 460 tr. zák.

(Rozh. ze dne 19. června 1936, Zm II 50/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku senátu mládeže v Novém Jičíně ze dne 26. října 1935, pokud jím byl mladistvý provinilec K. B. uznán vinným proviněním útisku podle § 1 a 2 zákona č. 309/1921 Sb. z. a n. a § 3 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n. a proviněním krádeže podle § 460 tr. z. a § 3 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n., zrušil rozsudek v napadené části, důsledkem toho zrušil rozsudek i ve výroku o trestu, jakož i ve výrocích s tím souvisících a uznal obviněného vinným proviněním podle §§ 190 a 192 tr. z. a § 3 zákona č. 48/1931 Sb. z. a n.